

**STAN SANITARNY
POWIATU
CZĘSTOCHOWSKIEGO
W 2025 ROKU**

**POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W CZĘSTOCHOWIE**

SPIS TREŚCI

WSTĘP

Rozdział 1

Ocena stanu epidemiologicznego w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi 5

Rozdział 2

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych 12

Rozdział 3

Ocena stanu sanitarnego obiektów użytku publicznego 16

Rozdział 4

Ocena stanu sanitarnego obiektów nauczania i wychowania 19

Rozdział 5

Ocena stanu sanitarnego zakładów pracy..... 22

Rozdział 6

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny..... 24

Rozdział 7

Działalność oświatowo-zdrowotna 26

STAN SANITARNY POWIATU CZĘSTOCHOWSKIEGO W 2025 ROKU

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Częstochowie

Zgodnie z kompetencjami i zadaniami określonymi w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także w innych aktach prawnych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Częstochowie kontynuował działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego ludności, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i materiałów, wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Zgodnie z art. 12 a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Częstochowie przedstawia ocenę stanu sanitarnego powiatu częstochowskiego za rok 2025, sporządzoną na podstawie wyników kontroli w ramach sprawowanego bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego oraz działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i zawodowych, a także prowadzonej działalności oświatowo-zdrowotnej.

Liczba mieszkańców na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Częstochowie w 2025 roku wynosiła ogółem 333 189, z czego 130 774 to mieszkańcy powiatu częstochowskiego (wg danych GUS na dzień 30 czerwca 2025 roku).

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Częstochowie funkcjonują dwa Oddziały merytoryczne: Oddział Nadzoru Sanitarnego i Oddział Laboratoryjny.

Oddział Nadzoru Sanitarnego sprawuje nadzór nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy, nadzoru nad chemikaliami w zakładach pracy oraz produktami kosmetycznymi,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i materiałów, wyrobów do kontaktu z żywnością,
- warunkami zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych
- warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne,
- oraz w zakresie promocji i edukacji zdrowotnej.

Oddział Laboratoryjny wspomaga działalność kontrolną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Częstochowie, poprzez badania próbek:

- żywności,
- materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- sanitarnych z obszaru produkcji żywności,
- produktów kosmetycznych,
- wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- wody ciepłej użytkowej,
- wody na pływalniach,
- wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli,
- materiału biologicznego między innymi w kierunku obecności pałeczek z rodzaju *Salmonella* i *Shigella*,
- biologicznych wskaźników kontroli procesu sterylizacji.

Badania wykonywane są przez doświadczony i kompetentny personel, w oparciu o aktualne wydania polskich i międzynarodowych norm oraz własne procedury badawcze zgodnie z wdrożonym Systemem Zarządzania Jakością opisanym w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 "Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących" oraz dobrą praktyką laboratoryjną.

Potwierdzeniem kompetencji oraz spełnienia wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025 jest uzyskany w 2004 roku Certyfikat Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 521.

Państwowy Powiatowy

Inspektor Sanitarny w Częstochowie

Justyna Pawelak

Rozdział 1

Ocena stanu epidemiologicznego w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

Ocenę sytuacji epidemiologicznej powiatu częstochowskiego w zakresie występowania chorób zakaźnych sporządzono na podstawie formularzy zgłoszeń zachorowań na poszczególne jednostki chorobowe przekazanych przez lekarzy z podmiotów leczniczych, danych zawartych w przeprowadzonych wywiadach epidemiologicznych oraz dochodzeń epidemiologicznych i sprawozdań sporządzanych w zakresie statystyki publicznej. Rejestracja zgłoszonych zachorowań odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Polski Zakład Higieny na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Przedstawione poniżej dane epidemiologiczne dotyczą występowania wybranych jednostek chorobowych na terenie powiatu częstochowskiego w 2024 i 2025 roku.

Tabela 1.1. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w latach 2024-2025.

L.p.	Jednostka chorobowa	2024		2025		Trend
		liczba	hospitalizacja	liczba	hospitalizacja	
1.	Salmonellozy - zatrucia pokarmowe	31	14	24	21	↓
2.	Salmonellozy - zakażenia pozajelitowe	0	0	0	0	-
3.	Czerwonka bakteryjna	0	0	0	0	-
4.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem), w tym dzieci do lat 2	18 0	17 0	49 5	48 5	↑
5.	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem), w tym dzieci do lat 2	46 16	37 13	63 29	62 29	↑
6.	Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (ogółem), w tym dzieci do lat 2	61 14	2 1	85 21	10 6	↑
7.	Krztusiec	102	9	91	11	↓
8.	Szkarlatyna	109	0	39	0	↓
9.	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu (ogółem), w tym wywołane przez: - Haemophilus influenzae - inne bakteryjne - wirusowe - inne i nieokreślone	3 0 0 2 1	3 0 0 2 1	4 0 1 1 2	4 0 1 1 2	↑
10.	Inwazyjna choroba meningokokowa (ogółem), w tym: - zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - posocznica	0 0 0	0 0 0	1 1 1	1 1 1	↑

	- inna określona i nie określona	0	0	0	0	
11.	Borelioza (choroba z Lyme)	79	3	145	12	↑
12.	Pokąsanie przez zwierzęta, w tym ilość osób zaszczepionych p/wścieklicznie	43	1	57	0	↑
		22	1	23	0	
13.	Ospa wietrzna	858	0	639	2	↓
14.	Różyczka	2	0	1	1	↓
15.	Odra	0	0	0	0	-
16.	WZW (ogółem), w tym:	16	2	30	7	
	WZW typu A	1	1	3	2	↑
	WZW typu B	10	0	14	1	
	WZW typu C	5	1	13	4	
17.	Świnka	2	1	0	0	↓
18.	Tęžec	0	0	0	0	-
19.	Gruźlica	24	24	22	22	↓
20.	Grypa A/H1N1 (ogółem), w tym dzieci 0-14 lat	0	0	0	0	-
		0	0	0	0	
21.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	996	26	744	29	↓

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że w 2025 roku zaobserwowano wzrost zachorowań na inne bakteryjne i wirusowe zakażenia jelitowe, w tym dzieci do lat 2, boreliozę, WZW typu A, typu B i typu C.

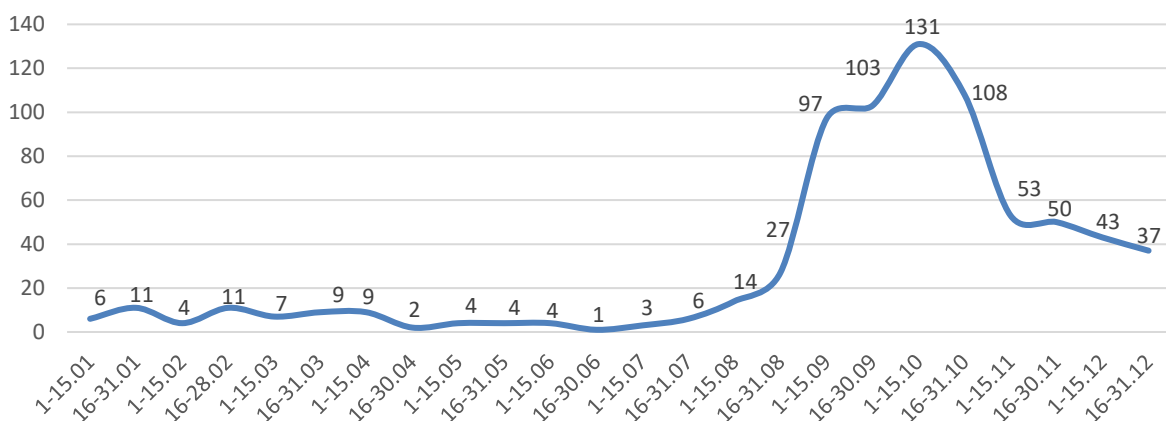
W roku sprawozdawczym odnotowano 4 zgony na choroby zakaźne. Największy udział w ogólnej liczbie miały zgony, których przyczyną była gruźlica płuc - 2 zgony, pozostałe zgony spowodowane były WZW typu B - jeden zgon i *Clostridioides difficile* - jeden zgon.

W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzano wywiady epidemiologiczne z osobami chorymi na choroby zakaźne, które zostały zgłoszone do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Częstochowie. W 2025 roku przeprowadzono 621 wywiadów epidemiologicznych, natomiast w 2024 roku było to 1 414 wywiadów epidemiologicznych.

1.1. Szczegółowa sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych i zakażeń

Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

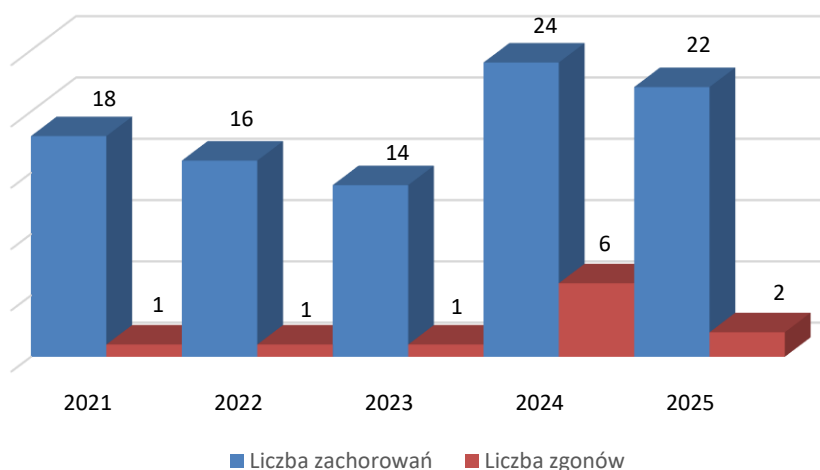
W roku 2025 odnotowano 744 zachorowania na COVID-19, w tym 29 przypadków hospitalizacji, nie odnotowano zgonów. W związku ze zgłoszeniami przeprowadzono 45 wywiadów epidemiologicznych. Na poniższym wykresie (Wykres 1.1.) przedstawiono liczbę zachorowań na COVID-19 w 2025 roku w rozbiciu na poszczególne okresy dwutygodniowe.

Wykres 1.1. Liczba przypadków COVID-19 w 2025 roku w rozbiciu na poszczególne okresy dwutygodniowe

Gruźlica

W 2025 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Częstochowie odnotowała 22 zachorowania na gruźlicę (Wykres 1.2.), z czego najczęściej występującą postacią kliniczną była gruźlica płuc i dotyczyła głównie mężczyzn. Odnotowano 2 zgony.

Wykres 1.2. Liczba zachorowań i zgonów na gruźlicę w latach 2021-2025

Choroby układu pokarmowego

W 2025 roku do chorób przenoszonych drogą pokarmową należały między innymi: salmonellozy, inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Escherichia coli*, *Clostridioides difficile*, *Campylobacter* i wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, adenowirusy i norowirusy.

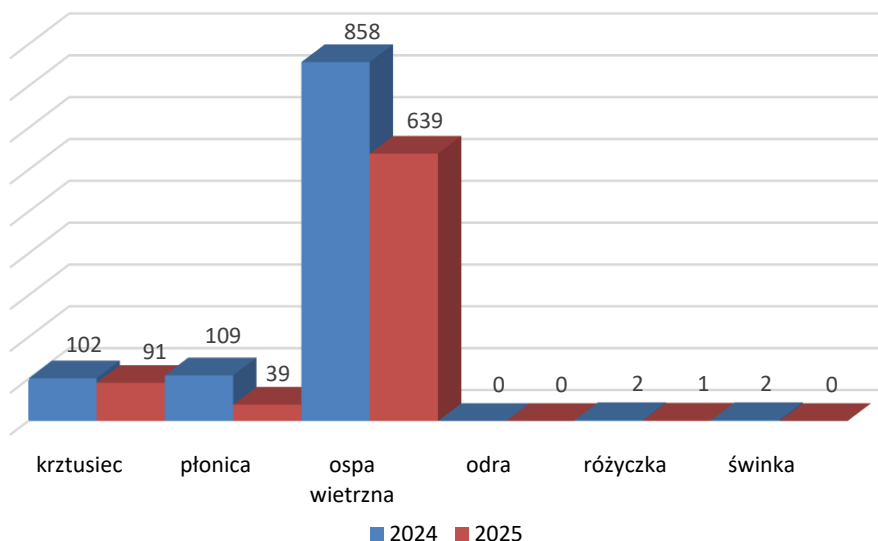
Wśród przyczyn bakteryjnych zatruć i zakażeń pokarmowych występowały min. zakażenia odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*. Dominującym serotypem była *Salmonella* Enteritidis, stanowiąca 88% wszystkich zachorowań.

W roku sprawozdawczym zaobserwowano wzrost zakażeń jelitowych wywołanych przez wirusy u dorosłych oraz wzrost zachorowań u dzieci do drugiego roku życia. Wszystkie przypadki zachorowań dzieci do drugiego roku życia podlegały hospitalizacji.

Ponadto zarejestrowano 3 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu A. Nie odnotowano zachorowań na dur brzuszny.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego

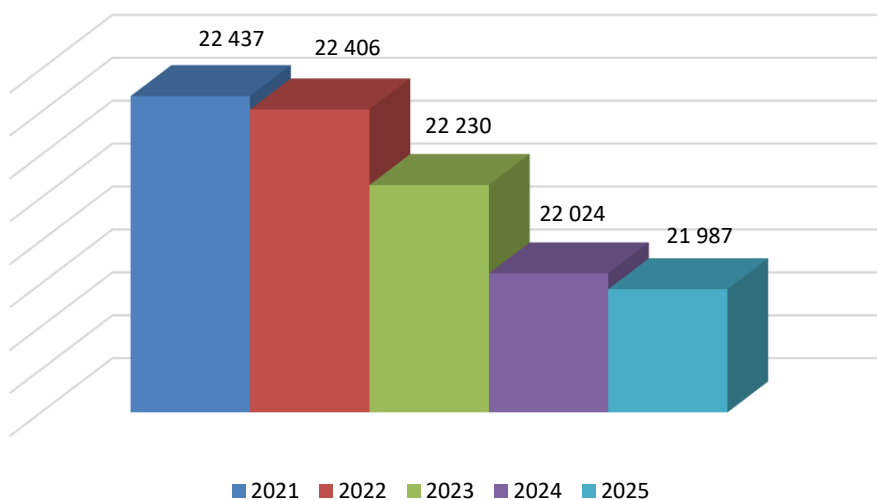
Do chorób zakaźnych wieku dziecięcego zalicza się m. in. zapalenie przyusznic (świnkę), ospę wietrzną, krztusiec, odrę, różyczkę i płonicę. W roku sprawozdawczym odnotowano spadek zachorowań na krztusiec, płonicę, ospę wietrzną, różyczkę i świnkę. Na poniższym wykresie (Wykres 1.3.) przedstawiono liczbę zachorowań w latach 2024-2025.

Wykres 1.3. Liczba zachorowań na krztusiec, płonicę, ospę wietrzną, odrę, różyczkę, świnkę w latach 2024-2025

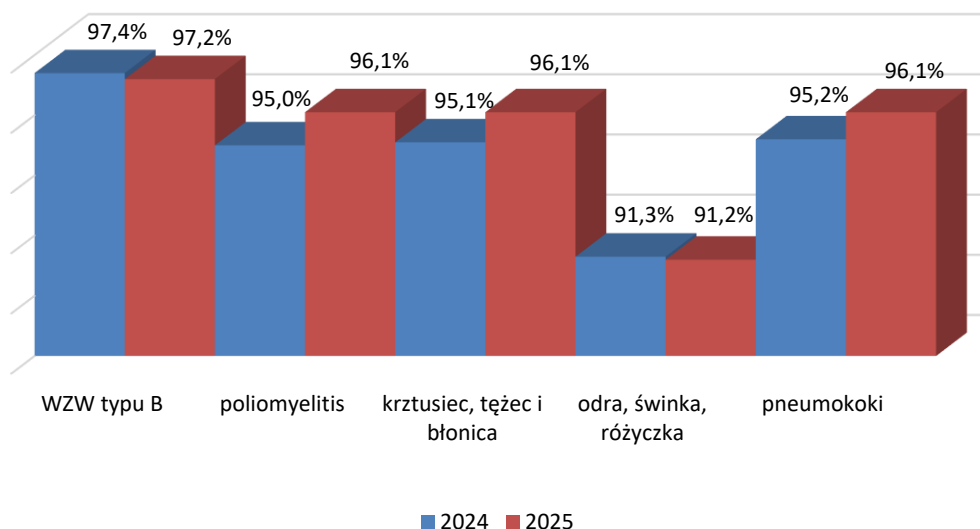
1.2. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

W 2025 roku obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi objęto 21 987 osób w wieku od 0 do 19 roku życia (Wykres 1.4.).

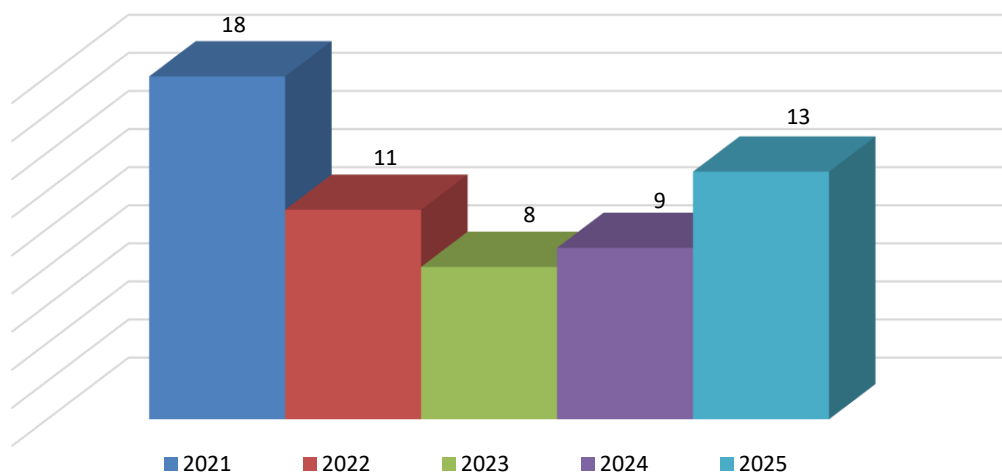
Wykres 1.4. Populacja 0-19 roku życia objęta Programem Szczepień Ochronnych (PSO) w latach 2021-2025

W analizowanym okresie stan zaszczepienia utrzymuje się na porównywalnym poziomie z 2024 rokiem, co przedstawiono na Wykresie 1.5. Największy odsetek zaszczepionych dzieci (97,2%) odnotowano przeciwko WZW typu B.

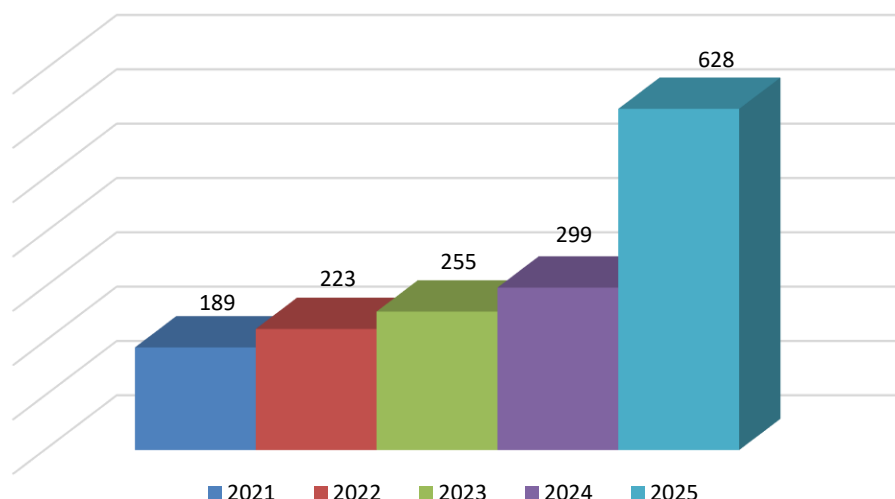
Wykres 1.5. Stan zaszczepienia dzieci w 3 roku życia na wybrane choroby zakaźne w latach 2024-2025

Placówki wykonujące szczepienia ochronne zgłosiły 13 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych (Wykres 1.6.).

Wykres 1.6. Liczba przypadków zgłoszonych podejrzeń niepożądanych odczynów poszczepiennych w latach 2021-2025

W 2025 roku liczba dzieci, których rodzice uchylali się od obowiązku szczepień ochronnych wyniosła 628 i zwiększyła się o 110% w stosunku do 2024 roku (299 osób), co przedstawiono na Wykresie 1.7.

Wykres 1.7. Liczba osób uchylających się od szczepień w latach 2021-2025

W celu egzekwowania wykonania szczepień przez osoby nieszczepione podejmowano następujące działania:

- prowadzono rozmowy z osobami nierealizującymi obowiązku w zakresie szczepień na temat korzyści wynikających ze szczepień ochronnych,
- wysyłało pisma informacyjne o potrzebie, skuteczności, bezpieczeństwie i obowiązku szczepień ochronnych (w roku 2025 wysłano 193 pisma),
- wysyłało upomnienia zawierające wezwania do wykonywania obowiązku szczepień (w roku 2025 wysłano 10 upomnień),
- przekazywano wnioski do Wojewody Śląskiego o egzekucję administracyjną obowiązku szczepień i wystawiano tytuły wykonawcze (w roku 2025 wystawiono 4 tytuły wykonawcze).

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 75 kontroli punktów szczepień. Obiekty te spełniały wymagania gabinetów o charakterze zabiegowym, warunki zachowania zasad łańcucha chłodniczego podczas transportowania i przechowywania preparatów szczepionkowych. Jednocześnie przeprowadzono w ramach „Ogólnopolskiej kontroli programu obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży” 57 kontroli, analizując i gromadząc dane z 18 663 kart uodpornienia.

Dodatkowo od września 2025 r. PSSE w Częstochowie uczestniczy w dystrybucji szczepionek przeciw COVID-19 do punktów szczepień w przychodniach i aptekach. Od początku akcji do 31.12.2025 r. wydano 920 preparatów szczepionkowych przeciw COVID-19 do 12 punktów szczepień w POZ i 4 aptek.

1.3. Nadzór nad obiektami prowadzącymi działalność leczniczą w zakresie wystąpienia ognisk zakażeń szpitalnych

W 2025 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Częstochowie nie zostały zgłoszone ogniska zakażeń szpitalnych.

1.4. Nadzór nad obiektami prowadzącymi działalność leczniczą

W roku sprawozdawczym pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Częstochowie znajdowało się 179 obiektów. Skontrolowano 55,3% obiektów znajdujących

pod nadzorem, przeprowadzając 99 kontroli sanitarnych (w 2024 roku - 135). Przeprowadzone kontrole nie skutkowały wydaniem decyzji administracyjnych z uwagi na toczące się wcześniejsze postępowania, wydano natomiast 5 decyzji zmieniających termin ich wykonania.

W 2025 roku wpłynęła jedna interwencja, która nie wykazała nieprawidłowości - interwencja bezzasadna.

Rozdział 2

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnieniowych

W 2025 roku w ewidencji znajdowały się 952 obiekty żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Nadzorem sanitarnym objęto również: żywienie w placówkach szkolno-przedszkolnych, medycznych, opiekuńczych, publicznych, zakładach pracy i na stacjach paliw oraz sprzedaż suplementów diety w aptekach.

Tabela 2.1. Rodzaj i liczba nadzorowanych obiektów żywnościowo-żywnieniowych w latach 2024-2025.

L.p.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów	
		2024	2025
1.	Zakłady produkcji żywności	156	166
2.	Zakłady obrotu żywnością	563	571
3.	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	183	175
4.	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	16	22
5.	Obiekty produkcji/obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	14	18
6.	Obiekty żywnościowo-żywnieniowe ogółem	932	952

Na podstawie analizy danych zawartych w tabeli 2.1. zaobserwowano wzrost ogólnej liczby nadzorowanych obiektów, tj. o 20 w porównaniu do roku ubiegłego.

W 2025 roku skontrolowano 57% obiektów, przeprowadzając 752 kontrole sanitarne, wydano 308 decyzji merytorycznych, w tym 33 decyzje represyjne (tj. 31 nakazujących, 2 zakazu wprowadzania produktu do obrotu), w 2024 roku wydano 315 decyzji merytorycznych, w tym 37 decyzji represyjnych (tj. 32 nakazujące, 5 zakazu wprowadzania produktu do obrotu). Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 43 mandaty karne na kwotę 11 250 złotych (w 2024 roku nałożono 58 mandatów na kwotę 12 600 złotych).

Najczęściej stwierdzane uchybienia to:

- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny i higieniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,
- brak aktualnego sprawozdania z badania wody,
- brak opracowanego harmonogramu badań właścicielskich oraz brak badania wyrobu gotowego,
- wprowadzanie do obrotu artykułów niewłaściwej jakości, w tym produktów przeterminowanych,
- brak segregacji asortymentowej środków spożywczych,
- obecność szkodników w obiektach obrotu,
- brak aktualnej dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu,
- brak realizacji procedur i instrukcji z zakresu GHP/GMP oraz systemu HACCP.

Do badań laboratoryjnych pobrano 212 próbek żywności.

Zakwestionowaniu uległo 7 próbek z powodu:

- zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 5 próbek,
- zanieczyszczeń chemicznych - 2 próbki.

Tabela 2.2. Działania kontrolne i represyjne w obiektach żywnościowo-żywnościowych w latach 2024-2025.

Rok	Liczba kontroli i rekontroli	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza	Działalność represyjna					Próby	
			Wydano decyzji administracyjnych represyjnych	Zakazu wprowadzania do obrotu	Unieruchomienia	Mandaty	Kwota [złotych]	Pobrane	Zdyskwalifikowane
2024 Ogółem	847	413	40	5	0	58	12 600	182	32
2025 Ogółem	752	415	33	2	0	43	11 250	212	7
Zakłady produkcji żywności	118	74	4	0	0	3	550	52	0
Zakłady obrotu żywnością	400	202	21	1	0	33	8 700	137	2
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	133	72	8	1	0	6	1 700	21	5
Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	96	63	0	0	0	1	300	2	0
Obiekty produkcji/obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	5	4	0	0	0	0	0	0	0

Do analizy danych zawartych w tabeli 2.2. wykorzystano tzw. Współczynnik Bezpieczeństwa i Higieny Żywności. Jest to stosunek liczby tzw. punktów karnych (liczby decyzji administracyjnych oraz liczby mandatów) do liczby przeprowadzonych kontroli. Im mniejszy iloraz tym ocena jest bardziej korzystna. W roku 2025 wskaźnik ten wynosił 0,1%. (w roku 2024 wskaźnik wynosił 0,1%), świadczy o utrzymującym się na tym samym poziomie stanie sanitarno-technicznym obiektów na terenie nadzorowanych przez PSSE w Częstochowie.

W związku ze złożonymi interwencjami przeprowadzono 41 kontroli sanitarnych, z czego w 13 przypadkach potwierdzono ich zasadność. Zgłoszenia dotyczyły między innymi: niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego oraz sanitarno-higienicznego obiektów żywnościowo-żywnościowych, wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, niewłaściwej jakości środków spożywczych, zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych w środkach spożywczych, a także obecności szkodników w obiektach obrotu żywnością.

2.1. Sezon turystyczno-pielgrzymkowy

W roku sprawozdawczym kontrole akcyjne stanowiły stały element planu pracy. W sezonie turystyczno-pielgrzymkowym dokonano oceny bezpieczeństwa żywienia w zakładach małej gastronomii oraz żywienia zbiorowego typu zamkniętego. Przeprowadzono 51 kontroli, podczas których w 4 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne oraz sanitarno-techniczne, w związku z czym nałożono 3 mandaty karne na kwotę 800 złotych oraz wydano 2 decyzje nakazujące poprawę stanu technicznego. W ramach akcji pobrano do badań laboratoryjnych 30 próbek żywności (lody z automatu), z których 5 zakwestionowano z uwagi na obecność bakterii Enterobacteriaceae, co skutkowało wydaniem jednej decyzji zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości. Kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarno-higienicznego, natomiast powtórne badania lodów z automatu nie potwierdziły obecności bakterii.

2.2. System RASFF

W ramach funkcjonowania Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach - RASFF, podejmowano działania w wyniku otrzymywanych powiadomień alarmowych lub informacyjnych. Łącznie przeprowadzono 49 kontroli sanitarnych. Postępowania w tych przypadkach prowadzone były zgodnie z obowiązującą procedurą RASFF, mającą na celu sprawdzenie występowania w obrocie kwestionowanego produktu. W przypadku stwierdzenia takiego produktu następuje jego wycofanie z obrotu, a pozostałe zakwestionowane produkty są zwracane do dostawcy lub poddawane utylizacji. Kontrole wykazały, że w każdym przypadku procedura związana z wycofaniem produktów objętych powiadomieniem została rozpoczęta i przeprowadzona przez przedsiębiorców we własnym zakresie.

Na podstawie otrzymanych kwestionowanych wyników badań wystosowano 2 powiadomienia informacyjne w systemie RASFF dotyczące środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej.

2.3. Ocena sposobu żywienia w placówkach żywienia zbiorowego zamkniętego

W ramach nadzoru przeprowadzono oceny teoretyczne jadłospisów dekadowych w 23 placówkach żywienia obejmujących 1 szpital, 1 żłobek oraz 21 przedszkoli. W wyniku przeprowadzonej analizy jadłospisów dekadowych wykazano 3 placówki oświatowe, w których jadłospisy były zgodne z aktualnymi normami, tj. 3 przedszkola.

Ponadto w żłobku stwierdzono nieprawidłowości dotyczące zawartości energii i węglowodanów. W 18 przedszkolach wykazano nieprawidłowości dotyczące zawartości energii, makroskładników, wapnia i żelaza. W związku z powyższym Dyrekcja placówek została pisemnie poinformowana o konieczności wprowadzenia stosownych zmian. Placówki otrzymały również wzór prawidłowo zbilansowanego jadłospisu dla danej grupy wiekowej, zgodnego z aktualnymi normami żywieniowymi, a także zestawienie najczęściej popełnianych błędów. Placówki przedłożyły poprawione jadłospisy.

W jednym bloku żywieniowym szpitala, jadłospisy zostały ocenione jako poprawne. Wartość energetyczna, procentowy rozkład energii pochodzącej z makroskładników oraz zawartość wapnia, żelaza i witaminy C mieściły się w zalecanej normie.

Ponadto w 2 żłobkach pobrano próbki posiłków obiadowych do badań laboratoryjnych w zakresie oceny wartości energetycznej, zawartości białka, tłuszczu, węglowodanów oraz zawartości soli. Badania nie wykazały nieprawidłowości.

W czasie czynności kontrolnych w 47 blokach żywieniowych w placówkach oświatowych dokonano oceny zestawień posiłków wchodzących w skład jadłospisu dekadowego pod kątem przestrzegania przepisów prawa żywnościowego. Analiza zestawień posiłków potwierdziła uwzględnienia zapisów rozporządzenia w zakresie sposobu żywienia dzieci i młodzieży.

Rozdział 3

Ocena stanu sanitarnego obiektów użytku publicznego

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się 518 obiektów użyteczności publicznej oraz urządzeń infrastruktury wodociągowej. Skontrolowano 41% obiektów, przeprowadzając 213 kontroli sanitarnych.

W roku sprawozdawczym wydano 16 decyzji administracyjnych, nie wydano decyzji nakazujących (w 2024 roku - 33 decyzje, w tym 4 nakazujące usunięcie nieprawidłowości).

Wpłynęło 5 interwencji, z czego rozpatrzono 3, które uznano za częściowo zasadne. Pozostałe interwencje z uwagi, iż dotyczyły spraw pozostających poza kompetencjami organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w całości lub w części zostały przekazane do rozpatrzenia innym organom lub urzędом właściwym rzeczowo i terenowo. Interwencje te dotyczyły głównie problemów ochrony środowiska (gospodarka odpadami komunalnymi i płynnymi, fetor w okolicach składowiska odpadów, zapylenie z drogi szutrowej).

3.1. Urządzenia do zaopatrywania w wodę i ocena jakości wody do spożycia przez ludzi

Mieszkańcy powiatu częstochowskiego byli zaopatrywani w wodę do spożycia wyłącznie z ujęć podziemnych. Woda dla 99% ludności dostarczana była z 57 wodociągów publicznych opartych na ujęciach głębinowych. W obiektach wodociągowych w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru przeprowadzono 57 kontroli sanitarnych oraz 133 kontrole związane z poborem próbek wody.

Do badań laboratoryjnych pobrano 652 próbki wody, które zbadano w zakresie:

- parametrów fizyko-chemicznych - 331 próbek, w tym 9 zostało zakwestionowanych,
- parametrów mikrobiologicznych - 321 próbek, w tym 2 zostały zakwestionowane.

W zbadanych próbkach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sporadycznie stwierdzano przekroczenia parametrów mikrobiologicznych: ogólna liczba mikroorganizmów, bakterie grupy coli oraz parametrów fizyko-chemicznych, co przedstawiono w Tabeli 3.1.

Tabela 3.1. Stwierdzone przekroczenia w badanych próbkach wody pobranej z sieci wodociągowej.

GMINA	NAZWA WODOCIĄGU	PRZEKROCZONE PARAMETRY (ilość przekroczeń w próbkach)	
		Mikrobiologiczne	Fizykochemiczne
Janów	Bystrzanowice	ogólna liczba mikroorganizmów (1)	
	Zagórze		azotany (1)
Kłomnice	Garnek		żelazo (2) mętność (2)
Kruszyna	Kruszyna		mętność (1)
Dąbrowa Zielona	Dąbek		mętność (1) mangan (1)
Koniecpol	Aleksandrów		mętność (1)
Przyrów	Przyrów	bakterie grupy coli (1)	

Zanieczyszczenia mikrobiologiczne w ww. wodociągach, w większości przypadków były zdarzeniami pojedynczymi. Zarządcy wodociągów podejmowali w tym czasie stosowne działania, mające na celu zapewnienie wody w sieci zdatnej do spożycia.

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany był również poprzez weryfikację wewnętrznych kontroli jakości wody realizowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz przez podmioty dostarczające lub wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć w ramach działalności gospodarczej. Badania wykonywane były zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami, a sprawozdania na bieżąco przesyłane do Stacji Sanitarnej, celem uzyskania orzeczenia oraz oceny okresowej o jakości wody.

Z uzyskanych wyników sprawozdań wydano okresowe oceny przydatności wody do spożycia dla wszystkich nadzorowanych wodociągów.

3.2 Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych, prowadzono nadzór nad jakością wody ciepłej w zakresie bakterii z grupy *Legionella* sp. w wewnętrznej instalacji wodociągowej. Pod tym względem skontrolowano jeden podmiot lecznictwa zamkniętego oraz 3 budynki zamieszkania zbiorowego. Łącznie do badań pobrano 23 próbki, w których nie stwierdzono przekroczeń badanego parametru.

3.3. Ocena jakości wody na pływalni

Pod nadzorem sanitarnym były 2 pływalnie (kryta przy hotelu oraz basen sezonowy), które zostały skontrolowane pod względem ich stanu sanitarno-technicznego oraz jakości wody w nieckach i natryskach. W zakresie nadzoru nad jakością wody do badań laboratoryjnych pobrano 14 próbek wody z niecek oraz 2 z natrysków. Zarządcy pływalni wykonywali również badania wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z wcześniej zatwierdzonymi harmonogramami poboru próbek do badań laboratoryjnych. Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań, dla wszystkich obiektów zostały wydane roczne oceny jakości wody przeznaczonej do kąpieli.

3.4. Ocena jakości wody w kąpielisku

W sezonie letnim 2025 w miesiącach lipcu i sierpniu, na zbiorniku wodnym w Koniecpolu było uruchomione kąpielisko, na terenie którego przeprowadzono 2 kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego oraz pobrano próbkę wody do badań laboratoryjnych. Uzyskany wynik był zgodny z normatywem, co dało podstawę do uruchomienia kąpieliska w wyznaczonym terminie. Zgodnie z wytycznymi, w trakcie sezonu zarządca obiektu w ramach kontroli wewnętrznej prowadził codzienny nadzór wizualny kąpieliska oraz wykonał 3 badania wody. Wszystkie badania potwierdziły dobrą jakość wody, na podstawie których wydawano bieżące oceny o jakości wody. Organizator na bieżąco aktualizował informacje w Serwisie Kąpieliskowym prowadzonym przez Główny Inspektorat Sanitarny.

3.5. Obiekty użyteczności publicznej

W 2025 roku sprawowano bieżący nadzór nad stanem sanitarno-porządkowym i technicznym w obiektach użyteczności publicznej (hotele, obiekty noclegowe, dom pomocy społecznej, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, apteki, obiekty sportowe i widowiskowo-kulturalne, stacje paliw, placówki zapewniające całodobową opiekę, zakłady pogrzebowe, targowiska, strefy przystankowe, parkingi, piaskownice z placami zabaw, cmentarze, przystanki kolejowe i autobusowe, itp.). Skontrolowano 33 % ww. obiektów przeprowadzając

152 kontrole sanitarne. W skontrolowanych obiektach użyteczności publicznej stwierdzono dobry stan sanitarny, higieniczny i techniczny. Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej utrzymuje się na dobrym poziomie.

3.6. Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

Na wnioski od osób prywatnych w 2025 roku wydano 14 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich na cmentarzach.

Ponadto wydano 18 opinii w zakresie sprowadzenia zwłok z zagranicy.

Rozdział 4

Ocena obiektów nauczania i wychowania

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się 137 placówek nauczania i wychowania sklasyfikowanych jako: żłobki i kluby dziecięce, przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe, placówki z pobytem całodobowym oraz placówki wychowania pozaszkolnego. Skontrolowano 88 % obiektów objętych ewidencją, przeprowadzając 157 kontroli sanitarnych.

Wydano 9 decyzji merytorycznych, w tym jedną decyzję represyjną - nakazującą (w 2024 roku nie wydano decyzji represyjnych). Do stwierdzonych nieprawidłowości należał niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian w sali gimnastycznej szkoły.

W 2025 roku wpłynęło 5 interwencji, z czego jedną uznano za zasadną. Interwencje dotyczyły nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i/lub technicznego pomieszczeń placówki oraz nawracających przypadków wystąpienia wszawicy w placówce.

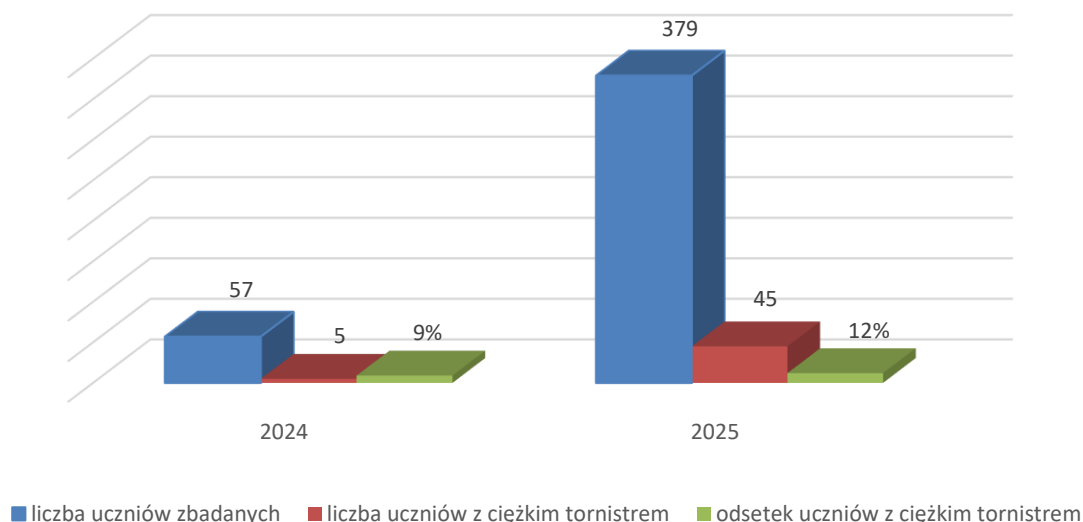
4.1. Warunki do utrzymania higieny osobistej

Skontrolowane obiekty w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych miały zapewniony dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej, a ich stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń. Pomieszczenia utrzymane były w należyтым stanie technicznym.

4.2. Higiena procesu nauczania

Podczas kontroli placówek oświatowych w ramach oceny warunków higieny procesów nauczania i wychowania dokonano sprawdzenia 457 rozkładów zajęć lekcyjnych w 51 szkołach. Wszystkie oceniane rozkłady były zgodne z zasadami pracy umysłowej ucznia. Ponadto oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych dzieci w 26 oddziałach na 407 stanowiskach pracy ucznia. Podczas oceny mebli w placówkach oświatowych zwracano uwagę na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu uczniów, oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie mebli i ich stan techniczny oraz posiadanie przez nie certyfikatu. Podobnie jak w 2024 roku, nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

W ramach akcji przeprowadzono ważenie tornistrów szkolnych w 24 oddziałach szkół podstawowych, badaniem objęto 379 dzieci (w 2024 roku - 57). Pomiar wykazały, że zbyt ciężkie tornistry nosiło 45 uczniów, co stanowi 12% zbadanych (w 2024 roku 5 uczniów, tj. 9 %). Wszystkie skontrolowane szkoły w swoich pomieszczeniach zapewniły miejsca na podręczniki i przybory szkolne.

Wykres 4.1. Ocena obciążenia uczniów tornistrami w latach 2024-2025

Analiza za lata 2024-2025 wskazuje, że odsetek uczniów noszących zbyt ciężkie tornistry wzrósł o 3 %, ale badaniem objęto większą liczbę uczniów. W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie, dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i ich opiekunów w przedmiocie problemu ciężkich tornistrów.

4.3. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad placówkami szkolnymi ocenie poddano pomieszczenia, w których prowadzone były zajęcia wychowania fizycznego wraz z zapleczem higieniczno-sanitarnym (szatnie, natryski, toalety ogólnodostępne) oraz sprzęt sportowy.

Skontrolowano 51 placówek, z czego w jednym obiekcie stwierdzono, brak pomieszczeń do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, w związku z czym lekcje odbywały się poza obiektem szkolnym. W jednej szkole stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń wchodzących w skład bloków sportowych, co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej. Pozostałe placówki zapewniały prawidłowe warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

4.4. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

Do elektronicznej bazy wypoczynku prowadzonej przez MEN organizatorzy zgłosili 85 turnusów, z czego skontrolowano 31 (4 - turnusy wypoczynku zimowego, 27 - turnusów wypoczynku letniego), w których wypoczywało 1 130 uczestników. W skontrolowanych obiektach przeprowadzono 45 kontroli sanitarnych, w tym 29 kontroli przez pracowników Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży. W przypadku jednego turnusu stwierdzono niewłaściwe warunki sanitarne w obszarze działalności Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia. Organizator zgodnie z zaleceniami usunął uchybienia w wyznaczonym terminie, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sanitarna. Podobnie jak w roku 2024, nie odnotowano interwencji oraz zatruc pokarmowych wśród uczestników. Warunki zorganizowanych form wypoczynku utrzymują się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Organizatorzy zapewniają uczestnikom wypoczynku bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Rozdział 5

Ocena stanu sanitarnego zakładów pracy

W 2025 roku pod nadzorem sanitarnym znajdowało się 499 zakładów pracy. Skontrolowano 35% obiektów, przeprowadzając 178 kontroli sanitarnych. W następstwie przeprowadzonych kontroli wydano 62 decyzje merytoryczne, w tym 42 decyzje represyjne nakazujące, będące konsekwencją stwierdzonych nieprawidłowości. W 2024 roku wydano 68 decyzji merytorycznych, w tym 49 decyzji represyjnych (48 decyzji nakazujących oraz jedną decyzję wstrzymującą wprowadzanie do obrotu).

W skontrolowanych obiektach najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- aktualnych badań lekarskich,
- substancji chemicznych i ich mieszanin,
- nieprawidłowej oceny ryzyka zawodowego,
- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń socjalnych oraz pomieszczeń pracy,
- braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- nieprawidłowo prowadzonej dokumentacji dotyczącej czynników o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- dokumentacji umożliwiających produkcję i wprowadzanie do obrotu produktów kosmetycznych.

W 2025 roku wpłynęło 8 interwencji, które zostały rozpatrzone, 7 uznano za zasadne. Interwencje dotyczyły m.in. wprowadzania do obrotu produktów biobójczych bez stosownego zezwolenia, sprzedaży internetowej produktów chemicznych (detergentów), udostępniania na rynku produktów kosmetycznych do wybielania zębów oraz niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w zakładach pracy.

5.1. Nadzór nad produkcją, wprowadzaniem i stosowaniem produktów kosmetycznych

W 2025 roku funkcjonowały 2 zakłady produkujące produkty kosmetyczne oraz jeden zakład zajmujący się importem i jeden zakład zajmujący się konfekcjonowaniem produktów kosmetycznych. W ramach bieżącego nadzoru przeprowadzono 12 kontroli, podczas których w 4 obiektach stwierdzono nieprawidłowości. Dotyczyły one m.in. nieprawidłowego oznakowania produktów oraz udostępniania na rynku produktów niezgodnie z przepisami prawnymi w zakresie substancji w ograniczeniach. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 2 decyzje nakazujące oraz 4 decyzje o nałożeniu kar pieniężnych na łączną kwotę 6 700,00 złotych.

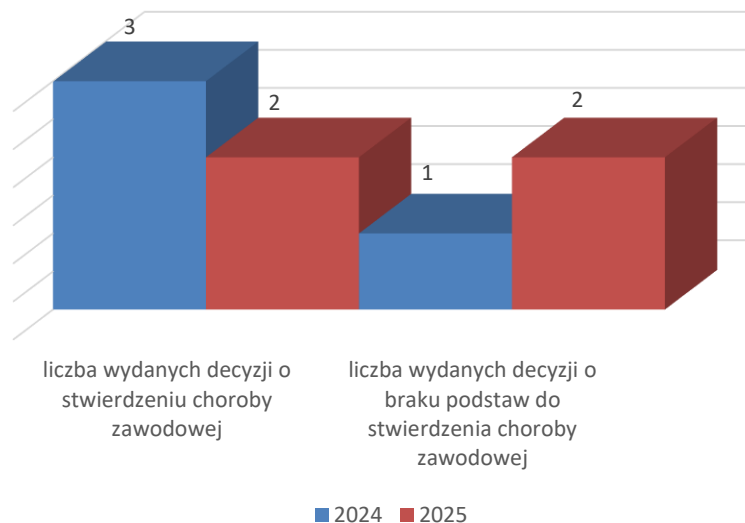
Zgodnie z przyjętym planem poboru pobrano 5 próbek produktów kosmetycznych w celu przeprowadzenia badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych oraz oceny znakowania. Żadna z próbek nie została zakwestionowana.

5.2. Choroby zawodowe

W 2025 roku w wyniku przeprowadzonych postępowań administracyjnych zgłoszeń, które wpłynęły w sprawie podejrzenia choroby zawodowej wydano ogółem 4 decyzje w sprawie chorób zawodowych:

- 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (2024 r. – 3 decyzje)
- 2 decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia (2024 r. – 1 decyzja).

Powyższe dane zostały zestawione na Wykresie 5.1.

Wykres 5.1. Liczba wydanych decyzji administracyjnych dotyczących chorób zawodowych w latach 2024-2025

Zgodnie z wykazem chorób zawodowych decyzje stwierdzające choroby zawodowe dotyczyły:

- przewlekłej choroby układu ruchu wywołanej sposobem wykonywania pracy (jeden przypadek),
- przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (jeden przypadek).

Rozdział 6

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Dokonując różnorodnych uzgodnień w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, wprowadzano zastrzeżenia i nakazy stosowania rozwiązań technicznych, technologicznych i projektowych ograniczających negatywne oddziaływania przedsięwzięć na zdrowie ludzi i środowisko. W sprawach trudnych tematycznie przeprowadzano konsultacje z pracownikami Wydziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej Starostwa Częstochowskiego oraz Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w Częstochowie. W celu spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych w obiektach budowlanych projektantom i inwestorom udzielano porad związanych z procesami budowlanymi.

W 2025 roku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 143 opinie i uzgodnienia (w roku 2024 - 138).

Tabela 6.1. Uzgodnienia i opinie sanitarne wydane w latach 2024 - 2025.

Rodzaj uzgodnienia lub opinii	2024	2025
Uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu	13	8
Opinie o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i zakresie raportu	25	36
Opinie o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	4	3
Uzgodnienia projektów budowlanych oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów	21	14
Opinie o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	41	35
Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego w trybie art. 56 ustawy - Prawo budowlane	17	35
Wyrażenie zgody na użytkowanie obiektu w formie opinii sanitarnej	17	12

Na podstawie analizy danych zawartych w Tabeli 6.1. zaobserwowano utrzymujący się poziom liczby złożonych wniosków dotyczących uzgodnień warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, co było podyktowane zmianą przepisów prawa.

Liczba opinii o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynikała wprost z podejmowanych przez Rady Gmin uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub uchwalenia planów ogólnych.

W roku sprawozdawczym pozytywnie zaopiniowano między innymi:

- Projekt planu ogólnego gminy Olsztyn obejmujący Miasto i Gminę Olsztyn o powierzchni około 108 km²,
- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obręb geodezyjny Kłomnice o powierzchni 1186,80 ha,
- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Korzonek - Park”.

Ponadto przeprowadzono kontrole w zrealizowanych obiektach budowlanych, celem oceny zgodności ich realizacji z projektem budowlanym. Inwestycje przekazane do użytkowania w roku 2025 obejmowały obiekty użyteczności publicznej, w tym oświaty i wychowania, służby zdrowia, sklepy, salony fryzjerskie i gabinety kosmetyczne oraz obiekty związane z różnorodną działalnością gospodarczą. W roku sprawozdawczym oddano do użytkowania m.in. budynek przedszkola 6-cio oddziałowego z wyodrębnionym oddziałem żłobkowym z zespołem żywieniowym w Konopiskach.

W okresie sprawozdawczym uzgadniano również dokumentacje projektowe budowy, zmiany sposobu użytkowania, adaptacje, technologie, aranżacje dotyczące zakładów fryzjerskich i kosmetycznych, żłobków, sklepów ogólnospożywczych oraz obiektów małej gastronomii.

Rozdział 7

Działalność Oświatowo-Zdrowotna

W roku 2025 Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Częstochowie odgrywała kluczową rolę w koordynacji i nadzorze ogólnopolskich interwencji programowych i nieprogramowych związanych z profilaktyką zdrowotną oraz promocją zdrowia. Główne obszary działań skupiały się na edukacji zdrowotnej dotyczącej uzależnień od wyrobów tytoniowych, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, jak również na profilaktyce chorób zakaźnych. Dodatkowo prowadzono interwencje programowe na poziomie ogólnopolskim i wojewódzkim, skierowane na kształtowanie właściwych nawyków prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży. Zrealizowano 12 interwencji programowych obejmujących różnorodne obszary profilaktyki zdrowotnej oraz 8 interwencji nieprogramowych, przeprowadzając 24 wizytacje.

7.1. Interwencje programowe

„Klub zdrowego przedszkolaka”

Głównym celem programu było ułatwienie dostępu do zdrowego żywienia poprzez dostosowanie jadłospisów do norm żywieniowych oraz promowanie aktywności fizycznej. Program został wzbogacony o tematykę dotyczącą wirusoochrony i szczepień ochronnych, a placówki przedszkolne otrzymały materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznego korzystania ze słońca oraz profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze.

W ramach programu zorganizowano Konkurs Piosenki o Zdrowiu, który odbył się w Miejskim Domu Kultury w Częstochowie, gromadząc 134 dzieci. To innowacyjne podejście do edukacji zdrowotnej, poprzez aktywne zaangażowanie dzieci w konkurs piosenki, stanowiło efektywną formę przekazu informacji na temat zdrowego stylu życia.

Zdj. 7.1. Uczestnicy Konkursu Piosenki o Zdrowiu.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Kontynuacja realizacji ekologicznego programu pod hasłem „Skąd się biorą produkty ekologiczne” przez placówki przedszkolne była istotnym krokiem w kierunku edukacji ekologicznej najmłodszych mieszkańców. Program ten miał na celu nie tylko zwiększenie świadomości, ale także budowanie właściwych nawyków żywieniowych w kontekście rolnictwa ekologicznego.

„Czyste powietrze wokół nas”

Celem programu było skoncentrowanie się na zwiększeniu wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu papierosowego, podniesienie poziomu wiedzy na temat skutków palenia papierosów oraz rozwijanie umiejętności postawy asertywności wobec osób dorosłych narażających dzieci na dym tytoniowy. Program miał w swoim założeniu kształtowanie prozdrowotnych nawyków i postaw od najwcześniejszych lat życia i odgrywał istotną rolę w edukacji i ochronie zdrowia dzieci w obszarze palenia tytoniu.

Szkolny program profilaktyczny pod hasłem „Trzymaj Formę!”

Program miał za zadanie poszerzać wiedzę z zakresu zdrowego stylu życia, z naciskiem na zbilansowaną dietę i aktywność fizyczną. W ramach jego realizacji, w Zespole Szkół Gastronomicznych w Częstochowie zorganizowano konkurs kulinarny pod hasłem „Zdrowie na talerzu”, który skierowany był do uczniów klas V-VIII, wzięło w nim udział 24 uczestników.

Zdj. 7.2. Uczestnicy Konkursu Kulinarneho „Zdrowie na talerzu”

Program edukacyjny „Wybierz życie - Pierwszy Krok”

Program miał na celu edukację dotyczącą zmniejszenia występowania raka szyjki macicy i obniżenia umieralności związanej z tą chorobą. Grupą docelową byli uczniowie klas I szkół ponadpodstawowych, dzieci w wieku 9-15 lat oraz ich rodzice i opiekunowie. Według koordynatorów szkolnych, program powinien być kontynuowany rokrocznie. Uczniowie aktywnie uczestniczyli w dedykowanych zajęciach tematycznych, a przekazywane treści i materiały edukacyjne okazały się bardzo przydatne do zdobywania i pogłębiania wiedzy na temat tej choroby nowotworowej.

Profilaktyczny program przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych „ARS - czyli jak dbać o miłość”

W roku szkolnym 2024/2025 szkoły ponadpodstawowe przeprowadziły XIII edycję profilaktycznego programu przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, zatytułowanego „ARS - czyli jak dbać o miłość”. Wśród pozytywnych elementów programu podkreślono udane przyjęcie filmu edukacyjnego pt. „Wieczne dziecko”, który wywoływał ożywioną dyskusję wśród młodzieży na temat uzależnień oraz skutków używania środków psychoaktywnych.

Profilaktyka palenia tytoniu

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych przeprowadzono 1 208 kontroli dotyczących przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Kontrolą objęto różnorodne instytucje i przedsiębiorstwa, mające wpływ na zdrowie publiczne. Z analizy zgromadzonych danych wynika, iż w kontrolowanych obiektach przestrzegane były przepisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Profilaktyka zakażeń HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”

„Podstępne WZW” to program profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV, mający na celu upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych. Program skupiał się na podnoszeniu poziomu wiedzy i promowaniu działań profilaktycznych, jako sposobu zapobiegania zakażeniom. Kształtowanie prawidłowych zachowań zdrowotnych stanowiło istotny element działań edukacyjnych w szkołach.

Profilaktyka chorób nowotworowych - program „Znamie! Znam je”

Program mający na celu upowszechnienie wiedzy o czerniaku, nowotworze złośliwym skóry oraz budowanie odpowiedzialnych zachowań i prozdrowotnych postaw wśród młodzieży. Działania były skierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz ich opiekunów. Realizacja programu obejmowała różne obszary, takie jak lekcje biologii, wychowania fizycznego lub godziny wychowawcze.

Program profilaktyki uniwersalnej „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Celem programu było przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się psychoaktywnych środków zastępczych wśród dzieci i młodzieży oraz zwiększanie ostrożności i zmniejszanie otwartości na kontakty z tymi produktami. Działania skierowane były do uczniów klasy VII i VIII szkół podstawowych. Program uwzględnił treści dotyczące zarówno nikotyny, jak i e-papierosów, podkreślając szkodliwość wszystkich wyrobów tytoniowych dla zdrowia młodzieży.

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej został opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz objęty honorowym patronatem Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji Narodowej oraz Rzecznika Praw Dziecka. Jego celem było zapobieganie lub opóźnianie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, a także ukazanie atrakcyjności życia wolnego od uzależnienia tytoniowego. Grupą docelową byli uczniowie klas IV szkół podstawowych.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS - Światowy Dzień HIV/AIDS

W ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS, w V Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Częstochowie zorganizowana została XII Olimpiada Wiedzy HIV/AIDS. Wydarzenie to stanowiło cykliczny konkurs wiedzy organizowany przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Częstochowie przed Światowym Dniem HIV/AIDS.

Zdj.7.3 Laureaci Konkursu Wiedzy HIV/AIDS

W konkursie wzięło udział 37 uczniów z VII i VIII klas szkół podstawowych, którzy odpowiadali na 40 pytań zamkniętych dotyczących tematyki HIV/AIDS. Rozstrzygnięcie Olimpiady miało miejsce 1 grudnia podczas uroczystych obchodów Światowego Dnia AIDS. Laureatów uhonorowano nagrodami, a wszystkim uczestnikom wręczono dyplomy. W obchodach Światowego Dnia AIDS wzięli udział nauczyciele, młodzież szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

7.2. Interwencje nieprogramowe

Akcja „Bezpieczne ferie 2025” i „Bezpieczne wakacje 2025”, „Łap słońce z głową 2025”

W trakcie realizacji akcji wypoczynku letniego i zimowego szczególny nacisk położono na profilaktykę chorób zakaźnych oraz kształtowanie bezpiecznych zachowań podczas dni wolnych od nauki.

Kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, profilaktyka grypy

Głównym celem projektu było podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, zwiększenie świadomości korzyści wynikających ze szczepień ochronnych oraz wzrost liczby osób poddających się szczepieniom obowiązkowym i zalecanym.

Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna „Nowe Narkotyki Nowe Zagrożenia”

Akcja, której założeniem było zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, szczególnie nowych narkotyków, alkoholu, tytoniu oraz leków.

„Lekki tornister”

Interwencja miała na celu podniesienie poziomu wiedzy dzieci, rodziców i opiekunów na temat profilaktyki chorób układu ruchu.

Profilaktyka zatruć grzybami

Działania ukierunkowane były na upowszechnianie wiedzy o grzybach, w tym ich kategorii jadalnych, niejadalnych i trujących, a także przekazanie zasad bezpiecznego grzybobrania.

Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotykach

W ramach akcji przekazywano informacje o racjonalnym stosowaniu antybiotyków oraz edukowano społeczeństwo na temat skutków nadmiernego używania tych leków, w tym problemu antybiotykoodporności.

Akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Wirusoochrona”

Akcja stanowiła inicjatywę mającą na celu poszerzanie wiedzy na temat profilaktyki chorób zakaźnych.

Kampania edukacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”

Celem kampanii było propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami i chorobami odkleszczowymi - boreliozą, kleszczowego zapalenia mózgu (KZM).